

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A.Z.-A.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
o wznowienie postępowania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 kwietnia 2018 r.,
zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego w O.
z dnia 5 września 2017 r., sygn. akt V Ua .../17,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O. V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 5 września 2017 r. odrzucił skargę wnioskodawczynie A. Z.-A. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 10 kwietnia 2014 r., V Ua .../13 (w skardze zaskarżony był wyrok Sądu pierwszej instancji - Sądu Rejonowego w O. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 grudnia 2012 r., IV U .../10), która była oparta na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. i nowym wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 25 września 2015 r., IV P .../13, ustalającym, że stosunek pracy powódki ze spółką V. Sp. z o.o. istniał do dnia 16 marca 2011 r.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że powołany wyrok Sądu

Pracy z dnia 25 września 2015 r., IV P .../13, uprawomocnił się ponad rok po wydaniu zaskarżonego wyroku w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, przeto nie może stanowić samoistnej podstawy do wznowienia postępowania w niniejszej sprawie, a także nie mógł mieć wpływu na jej wynik w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., ponieważ w przedmiotowej sprawie „mamy do czynienia z okolicznościami, które istniały w poprzednim postępowaniu, ale nie były objęte materiałem sprawy”.

Dodatkowo skarżąca nie zachowała trzymiesięcznego terminu zaskarżenia z art. 407 § 1 k.p.c., ponieważ doręczono jej wyrok Sądu Pracy z dnia 25 września 2015 r. w dniu 28 października 2015 r., który wobec niewniesienia od niego apelacji, uprawomocnił się w dniu 12 listopada 2015 r. Tymczasem wnioskodawczyni skargę o wznowienie postępowania wniosła dopiero 15 marca 2016 r., czyli ewidentnie po upływie trzech miesięcy od daty doręczenia tego wyroku, a zatem trzymiesięczny termin dla zachowania terminu na wniesienie skargi o wznowienie w związku z wykryciem wymienionego wyroku został przekroczony. Ponadto, wnioskodawczyni była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, przeto Sąd drugiej instancji nie znalazł żadnych uzasadnionych przyczyn do przywrócenia terminu zaskarżenia skargą o wznowienie postępowania. W konsekwencji wniesiona skarga została odrzucona na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

W zażaleniu wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez błędną wykładnię i bezzasadne przyjęcie, że skarga nie została oparta na ustawowych podstawach wznowienia oraz naruszenie art. 407 § 1 w związku z art. 410 k.p.c. przez bezzasadne przyjęcie, że skarga została wniesiona po terminie i w konsekwencji bezzasadnie odrzucenie skargi. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skarżącej, która w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych

miała procesowy status prawny ubezpieczonej (tj. czynnej strony procesowej w znaczeniu „powódki”), który to środek zaskarżenia został pomyłkowo określony zażaleniem „pozwanego”, nie zawierało usprawiedliwionych podstaw. W zażaleniu utrzymuje się, że wydany - po uprawomocnieniu wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 10 kwietnia 2014 r., V Ua .../13, w sprawie „zasiłkowej” - wyrok Sądu Pracy z dnia 25 września 2015 r., IV P .../13, ustalający, że ubezpieczona pozostawała w stosunku pracy do 16 marca 2011 r., miał zawierać „nowe” okoliczności powstałe „wcześniej”, z których ubezpieczona jakoby nie mogła skorzystać w poprzedniej prawomocnie osądzonej sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Takie twierdzenie jest bezzasadne, ponieważ w prawomocnie osądzonej sprawie zasiłkowej Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 grudnia 2012 r., IV U .../10, przyjął za datę rozwiązania stosunku pracy 17 sierpnia 2010 r., uznając, że w tym dniu ustało ubezpieczenie chorobowe. Ustalenia takiej daty ustania stosunku pracy ubezpieczona nie podważyła skutecznie w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych, bo jej spóźniona apelacja została odrzucona postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 22 sierpnia 2013 r., IV U .../10, a Sąd drugiej instancji rozpoznał wyłącznie apelację organu rentowego.

Ponadto ujawniony stan rzeczy w przedmiotowym postępowaniu o wznowienie postępowania, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał za odmienną ocenę materiału dowodowego „przez Sąd pracy odnośnie daty ustania zatrudnienia wnioskodawczyni w ramach badania innego stosunku prawnego (stosunku pracy)”, która nie była nową okolicznością, z której nie mogła ona skorzystać w poprzednim prawomocnie zakończonym postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych, w którym powinna mieć wiedzę o innej dacie rozwiązania stosunku pracy. Równocześnie w utrwalonej judykaturze przyjmuje się, że późniejsze wykrycie prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. stanowi podstawę wznowienia tylko wtedy, gdy wykryty wyrok istniał już w czasie postępowania, którego dotyczyła skarga o wznowienie, lecz o którym strona wówczas nie wiedziała i w związku z tym strona skarżąca nie mogła się na niego powołać (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 kwietnia 2008 r., I PZ 3/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 205 lub 11 stycznia 2011 r., II PZ 51/10, LEX nr 784934). Tego rodzaju wyrokiem bez wątpienia nie jest

„późniejszy” wyrok Sądu Pracy z dnia 25 września 2015 r., IV P 1125/13, i ewentualnie w tym pracowniczym postępowaniu skarżąca powinna dochodzić dalszych potencjalnych roszczeń odszkodowawczych z tytułu zaniżonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, tj. naprawienia szkód wywołanych nieopłaceniem przez pracodawcę należnych składek na te ubezpieczenia w okresie ustalonego („dłuższego”) trwania stosunku pracy.

Skoro zażalenie okazało się bezpodstawne wskutek oczywistego braku podstawy do wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c., to bez istotnego znaczenia był zarzut uznania wniesionej skargi o wznowienie za spóźnioną (po terminie) i nieprzywrócenia terminu do jej wniesienia (art. 407 § 1 w związku z art. 410 k.p.c.) w okolicznościach, w których „niewłaściwy” do rozpoznania skargi Sąd Rejonowy miał przywrócić termin do wniesienia skargi, ale właściwy Sąd Okręgowy uznał, że „wnioskodawczyni była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika i nie ma żadnych uzasadnionych przyczyn do przywrócenia tego rodzaju terminu dla wznowienia postępowania”, choć Sąd ten prawidłowo powinien oddalić taki wniosek. Równocześnie jednak pełnomocnik wnoszącej zażalenie nie wskazał konkretnych okoliczności, które mogłyby uprawdopodobniać, uzasadniać lub usprawiedliwiać wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi, która przede wszystkim, jak wykazano na wstępie, została oparta na nieistniejącej i nieuzasadnionej podstawie z art. 403 § 2 k.p.c., przeto nie miały znaczenia kontrowersyjne okoliczności uznania skargi o wznowienie postępowania za spóźnioną. Równocześnie przy weryfikacji twierdzenia o niezawinionym przez wnioskodawczynię uchybieniu terminu do wniesienia skargi, które miało być spowodowane „błędym pouczeniem przez ZUS”, nie miał znaczenia art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który reguluje ponowne ustalenie prawa do świadczeń lub zobowiązań o naturze materialnoprawnej, a nie kwestie procesowe - terminowości wniesienia skargi o wznowienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.